

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudkyň Mgr. Daniely Zemanové a JUDr. Barbary Pořízkové v právní věci **žalobce: 1. správcovská a konkurzní v.o.s.**, se sídlem Třída Míru 67, Pardubice, správce konkurzní podstaty úpadce LETKA TEAM a.s., se sídlem Bratřanců Veverkových 396, Pardubice, zastoupeného Mgr. Martinem Razímem, advokátem se sídlem Pavla Hanuše 252, Hradec Králové, proti **žalovanému: Finanční úřad v Pardubicích**, se sídlem Hronovická ul. 2700, Pardubice, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 16. 9. 2009, č. j. 174165/09/248912604762, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové – pobočky v Pardubicích ze dne 22. 4. 2010, č. j. 52 Ca 54/2009 - 26, o návrhu na přiznání odkladného účinku,

t a k t o :

Kasační stížnosti **s e p ř i z n á v á** odkladný účinek.

O d ů v o d n ě n í :

Včas podanou kasační stížností se žalovaný (dále jen „stěžovatel“) domáhá zrušení v záhlaví označeného rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové – pobočky v Pardubicích (dále jen „krajský soud“), kterým bylo na základě žaloby žalobce zrušeno rozhodnutí stěžovatele ze dne 16. 9. 2009, č. j. 174165/09/248912604762, a věc mu vrácena k dalšímu řízení. Tímto rozhodnutím stěžovatel zamítl reklamaci žalobce proti postupu správce daně při placení a evidenci daně.

V kasační stížnosti stěžovatel podal rovněž návrh na odkladný účinek podané kasační stížnosti, neboť krajský soud zrušil rozhodnutí žalovaného o zamítnutí reklamace a žalovaný bude nucen o reklamaci rozhodnout znova v souladu s právním názorem krajského soudu, s nímž však nesouhlasí. Krajský soud totiž vyslovil názor, že prohlášením konkurzu na společnost LETKA TEAM a.s. (dále jen „úpadce“) se částka 58 290 507,09 Kč, poukázaná na základě exekučních příkazů stěžovateli, stala součástí konkurzní podstaty úpadce, přičemž postupem stěžovatele, který v podstatě použil část majetku spadajícího do konkurzní podstaty,

tj. výše uvedenou poukázanou částku, k vymození zajištění povinnosti uložené zajišťovacím příkazem, došlo k porušení ustanovení o účincích prohlášení konkurzu vyplývajících z § 14 odst. 1 písm. a) a § 14 odst. 1 písm. i) zákona č. 328/1991 Sb., o konkurzu a vyrovnání, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o konkurzu a vyrovnání“). Krajský soud vyslovil názor, že takovým postupem v podstatě došlo k započtení na majetku patřícího do konkurzní podstaty, čímž stěžovatel, aniž by na to měl právo, použil na úhradu daňové povinnosti úpadce zajištěné a vyměřené na základě platebního výměru výše uvedenou částku majetku patřící do konkurzní podstaty. Stěžovatel tak neoprávněně nakládal s majetkem patřícím do konkurzní podstaty. Stěžovatel má však za to, že pokud by měl vyhovět právním názorům krajského soudu a předmětnou částku navrátit v dalším řízení do konkurzní podstaty úpadce, vzniká tak důvodná obava, že pokud Nejvyšší správní soud napadené rozhodnutí krajského soudu zruší, nebude možné předmětnou částku z konkurzní podstaty již vyzískat zpět. Tím bude podle stěžovatele způsobena nenahraditelná újma, přičemž dává důraz na výši této částky. Poukazuje, že takovým postupem by byl ohrožen zájem státu na stanovení a vybrání daně a veřejný zájem, neboť předmětná částka je příjmem státního rozpočtu. Rovněž podotýká, že pokud Nejvyšší správní soud dospěje k názoru o udělení odkladného účinku kasační stížnosti, nebudou tím žádným způsobem dotčena práva úpadce ani třetích osob. Navíc u stěžovatele nehrozí, že by v případě potvrzení napadeného rozsudku Nejvyšším správním soudem bylo zmařeno vrácení předmětné částky do konkurzní podstaty.

Podle § 107 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), kasační stížnost nemá odkladný účinek. Nejvyšší správní soud jej však může na návrh stěžovatele přiznat; přitom užije přiměřeně ustanovení § 73 odst. 2 až 4 s. ř. s. Podle § 73 odst. 2 s. ř. s. lze přiznat odkladný účinek, jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro žalobce nenahraditelnou újmu a přiznání odkladného účinku se nedotkne nepřiměřeným způsobem nabytých práv třetích osob a není v rozporu s veřejným zájmem.

Nejdříve zdejší soud konstatuje, že také správní orgán může na základě § 107 s. ř. s. navrhnout při podání kasační stížnosti, aby jí byl přiznán odkladný účinek, a to ze stejných důvodů jako žalobce podle § 73 odst. 2 a 4 téhož zákona. Přiměřeným užitím citovaných ustanovení v kasačním řízení je v první řadě třeba rozumět, že stěžovatel se může domáhat odkladného účinku poukazem na stejné zákonné podmínky jako žalobce. Stěžovatel, ať už žalobce či žalovaný správní orgán, musí podat návrh na přiznání odkladného účinku především s odůvodněním, jaké negativní důsledky mu výkon rozhodnutí krajského soudu přináší, které resp. zákon opisuje slovy o nenahraditelné újmě. Nejvyšší správní soud pak v každém konkrétním případě uváží ve vztahu k zákonným podmínkám, zda je možné a vhodné odkladný účinek kasační stížnosti přiznat.

Je nutno podotknout, že s ohledem na postavení správního orgánu v systému veřejné správy je přiznání odkladného účinku kasační stížnosti k jeho žádosti vyhrazeno zpravidla ojedinělým případům, přičemž samotné tvrzené ohrožení veřejného zájmu spočívajícího v řádném stanovení a vybrání daní nemůže vést k přiznání odkladného účinku kasační stížnosti. Podobným způsobem a s přihlédnutím ke své konkrétní věcné působnosti by totiž mohl argumentovat každý správní orgán, jehož rozhodnutí bylo zrušeno, neboť činnost všech správních orgánů směřuje k uspokojení toho či onoho veřejného zájmu. Přiznání odkladného účinku je proto vyhrazeno pro výjimečné případy, v nichž lze s největší mírou pravděpodobnosti očekávat, že při nepřiznání odkladného účinku bude na straně stěžovatele způsobena nenahraditelná újma, a tato újma bude nezhojitelná (k tomu srovnej usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 1. 2005, č. j. 1 Afs 106/2004 - 49, publikované pod č. 982/2006 Sb. NSS).

Stěžejním pojmem je zde pojem nenahraditelné újmy. Tento neurčitý právní pojem byl již Nejvyšším správním soudem vyložen, např. v usnesení ze dne 5. 10. 2004, č. j. 6 Afs 25/2003 - 59, publikovaném na www.nssoud.cz, a to tak, že nenahraditelná újma, která by stěžovateli při výkonu nebo jiných právních následcích rozhodnutí mohla vzniknout a jež je základní podmínkou pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti, musí představovat výjimečný a závažný stav, který již nelze v dalším běhu času nijak odčinit. Důvody možného vzniku nenahraditelné újmy jsou vždy subjektivní, závislé pouze na osobě a situaci stěžovatele.

Nejvyšší správní soud se při posuzování žádosti o přiznání odkladného účinku předmětné kasační stížnosti nejprve zaměřil na zkoumání, zda stěžovatel uvádí skutečnosti, které by dokládaly možnost právě definované nenahraditelné újmy. V souzené věci stěžovatel uvádí, že o odkladný účinek žádá s ohledem na skutečnost, že pokud bude předmětná částka 58 290 507,09 Kč navracena na základě napadeného rozsudku krajského soudu do konkurzní podstaty úpadce, je zde jen velmi malá pravděpodobnost, že v případě, že Nejvyšší správní soud zruší rozhodnutí krajského soudu, bude stěžovatel schopen tuto částku znova vyzískat. Zdejší soud dospěl k závěru, že tuto obavu stěžovatele lze považovat za důvodnou. Ve chvíli, kdy by totiž byly pohledávky věřitelů uspokojeny správcem konkurzní podstaty (zde žalobcem) z konkurzní podstaty v rámci rozvrhu podle § 30 a § 32 zákona o konkurzu a vyrovnaní, tj. ve chvíli, kdy by došlo k uspokojení pohledávek věřitelů z předmětné částky, bylo by velmi náročné, zda-li vůbec možné, se této částky zpět na jednotlivých věřitelích domoci, v případě, že by zdejší soud vyhověl kasační stížnosti stěžovatele a napadený rozsudek krajského soudu zrušil. Tím by skutečně mohlo dojít s největší pravděpodobností k nenahraditelné a nezhojitelné újmě stěžovatele. Ve světle výše uvedeného se v této souvislosti Nejvyšší správní soud zabýval rovněž otázkou výjimečnosti tohoto případu. Tu zdejší soud shledává ve skutečnosti probíhajícího konkurzního řízení, kdy by se předmětná částka mohla dostat uspokojením věřitelů úpadce z konkurzní

podstaty do právní sféry třetích osob, zcela odlišných od účastníků předmětného řízení, přičemž v takovém případě by bylo, jak bylo výše uvedeno, velmi náročné, zda-li vůbec možné, se této částky zpět na jednotlivých věřitelích domoci. Takovou situaci považuje zdejší soud za zcela odlišnou od situace, kdy by se jednalo o tvrzení nenahraditelné újmy ve vztahu k např. vrácení přeplatku na dani účastníku řízení, jak tomu bylo ve výše uvedeném usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 1. 2005, č. j. 1 Afs 106/2004 - 49. S ohledem na přdestřené má Nejvyšší správní soud za to, že se v dané věci jedná o skutečnou hrozbu nenahraditelné újmy. Shledal proto, že stěžovatel svými tvrzeními obsahově naplnil právní pojem nenahraditelné újmy, čímž splnil první podmínku pro přiznání odkladného účinku.

Dále se zdejší soud zabýval druhou podmínkou, za níž lze odkladný účinek přiznat. Tou je podmínka, že se odkladný účinek nedotkne nepřiměřeným způsobem nabytých práv třetích osob. Soud dospěl k názoru, že přiznání odkladného účinku předmětné kasační stížnosti se v daném případě nepřiměřeným způsobem nabytých práv třetích osob nedotkne. V úvahu by přicházelo dotčení práv věřitelů úpadce, nicméně zdejší soud má za to, že toto dotčení není nepřiměřené ve vztahu k výše uvedené hrozbě pravděpodobné obtížnosti, ne-li nemožnosti, vymoci předmětnou částku na věřitelích úpadce zpět v případě, že by Nejvyšší správní soud v řízení o kasační stížnosti dospěl k závěru, že je nutno rozsudek krajského soudu zrušit a správce konkurzní podstaty by mezi tím poměrně uspokojil pohledávky jednotlivých věřitelů úpadce. Zdejší soud podotýká, že za situace, že by kasační stížnost byla neúspěšná a dospěl by ke stejnému názoru jako krajský soud, výkon práv věřitelů v rámci konkurzního řízení by tak byl po dobu účinků přiznání odkladného účinku kasační stížnosti pouze dočasně pozdržen, což zdejší soud nepovažuje v dané věci za nepřiměřené dotčení nabytých práv těchto věřitelů.

Dotčení nabytých práv třetích osob ostatně nenamítal ani žalobce v rámci svého vyjádření ke kasační stížnosti, v níž navrhl, aby Nejvyšší správní soud návrh stěžovatele na přiznání odkladného účinku zamítl. Ve vyjádření uplatnil pouze argumentaci vycházející z výše zmíněného usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 1. 2005, č. j. 1 Afs 106/2004 - 49, ve kterém bylo uvedeno, že tvrzená újma spočívající v ohrožení veřejného zájmu na řádném stanovení a vybírání daní a ve zkrácení státního rozpočtu v souvislosti s vrácením přeplatku na dani jako důsledek pravomocného rozhodnutí krajského soudu, kterým bylo zrušeno rozhodnutí správního orgánu v daňové věci, není důvodem pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti. V souladu s výše uvedeným Nejvyšší správní soud uvádí, že předmětné usnesení se týkalo zcela odlišné věci a nelze jej v daném případě bez dalšího použít, přestože i v daném případě se jedná o ohrožení veřejného zájmu na stanovení a vybírání daní. Podmínky, za nichž stěžovatel žádá o přiznání odkladného účinku, jsou v právě projednávané věci zcela odlišné, přičemž opakuje, že výjimečnost daného případu spatřuje právě v probíhajícím konkurzním řízení.

Přiznání odkladného účinku je vázáno také na podmínku, že jeho přiznání nesmí být ani v rozporu s veřejným zájmem. Rovněž tuto poslední podmínku považuje Nejvyšší správní soud za splněnou, neboť je nepochybné, že je veřejným zájmem, aby byly daně vyměřeny a vybrány v souladu se zákonem, a nebyl tak krácen státní rozpočet, i když je v souladu s výše uvedeným nutno zdůraznit, že pouhý tento veřejný zájem, bez prokázání výjimečnosti situace, nenahraditelné a nezhojitelné újmy, by rozhodně dostatečným důvodem k přiznání odkladného účinku nebyl.

Nejvyšší správní soud tak na základě výše uvedených úvah dospěl k závěru, že stěžovatel ve svém návrhu osvědčil ve smyslu § 73 s. ř. s., ve spojení s § 107 s. ř. s., skutečnosti, které potvrzují možnost vzniku výjimečného a závažného stavu, který by bylo jen stěží, ne-li vůbec, možno v dalším běhu času odčinit. Proto jeho návrhu na přiznání odkladného účinku vyhověl.

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 9. června 2010

JUDr. Radan Malík
předseda senátu